

Projekt Mindebamse

- Uddeling af bamser og bøger til børn der skal tage afsked

PROJEKTLEDER: THILDE BØDTKER,

UDVIKLINGSSYGEPLEJERSKE PÅ GUDENÅ HOSPICE, MASTER I KLINISK SYGEPLEJE

KONTAKT: THIB@GUDENAAHOSPICE.DK, TLF.: 76296666

Faglige og personlige erfaringer

- Bamser giver børn tryghed og et sprog for sorgen
- Thildes datter Ida lagde sin bamse “*Ninus*” i morfars seng, så den kunne blive fyldt med kram og kærlighed
- Erfaringen gør, at vi i dag opfordrer pårørende til at bruge bamserne på samme måde

“Nu kan jeg altid kramme morfar” sagde Ida efterfølgende

Knirkebamse

- Hvorfor ikke Krammebamserne eller de hækledede bamser? Knirkebamsen er en særlig bamse til formålet = særlig betydning
- Fungere som mindebære og sorgstøtte
- Knirkebamsen kan med tiden blive genkendt i samfundet som et tegn på tab – og en invitation til samtale og støtte
- Samtaleåbner mellem barn- forældre- personale og andre

Ny Knirke-bog om at tage afsked

- Forfatter: Julie Døssing Frost
- Inspirerer til at bruge bamsen aktivt i afskeden- gøre bamsen mere livlig
- Taler ind i barnets sanser — både før og efter dødsfald
- Giver et mentalt billede af hvordan situationen omkring dødsfaldet kan se ud
- Kommer med eksempler på hvordan barnet kan tage minderne om den døde med videre i livet

Uddrag af bogen

Jeg holdt ham i poten. Jeg kunne mærke, at den var begyndt at blive kold. Jeg kunne godt tale til ham, for han kunne stadig høre mig. Han havde bare svært ved at svare, fordi han var så syg.

"Jeg er lige her," hviskede jeg i hans øre.

Uddrag af bogen

Jeg har fundet en hjerteblomst. Den vil jeg lægge ned i en mindekasse, som jeg selv har lavet. I mindekassen har jeg samlet alt muligt, som minder mig om Bjørn. Jeg har også lagt hans tørklæde ned i kassen. Og en sten som jeg engang har fået af ham. Den er helt glat og virkelig flot.

Det er dejligt at tænke på de mange minder, jeg har med Bjørn. Dem er jeg glad for. Så er det næsten som om, han stadig er her.

Gode råd til at hjælpe dit barn i afskeden

Når der skal tages afsked med en døde, kan det være svært at vide, hvordan og hvor meget børn skal involveres. Børn bør generelt inddrages, så meget det er muligt. For nogle børn kan det være en god støtte at have en bamse ved sin side i forløbet. Bamsen kan bruges aktivt i afskeden, og den kan efterfølgende både være med til at minde barnet om den afdøde og give trøst, når barnet savner. Her er nogle råd til, hvordan en Knirkebamse og denne bog, kan bruges til at støtte barnet i afskeden:

1. Knirkebamsen kan placeres på stuen, i sofaen, på en hylde eller ligge i sengen hos den syge. Knirkebamsen oplever sammen med barnet og kan derfor fungere som talerør. Gennem bamsen kan man snakke med barnet om, hvad det oplever.
2. Knirkebamsen kan give barnet mod til at være hos den syge. Eksempelvis kan bamsen starte med at nærme sig sengen, hvis barnet er utrygt ved det.
3. Knirkebamsen kan give trøst til barnet, og barnet kan bruge bamsen til at give trøst til andre. Eksempelvis kan bamsen også give trøst til forældre eller andre familiemedlemmer.
4. Hvis bamsen ligger fysisk sammen med den syge, kan man tale med barnet om, at bamsen bliver "fyldt op" med kærlighed og kram fra den syge. Efter dødsfaldet kan barnet bruge bamsen til at få et kram fra den afdøde, og den kan vække sanselige minder.
5. Alle sørger og mindes forskelligt, og det er okay. I bogen kan barnet måske genkende situationer og følelser, som Knirke også kender. Barnet kan desuden blive inspireret til at gemme på minderne om den afdøde.
6. Knirkebamsen og -bogen minder barnet om, at det er okay at lege og leve, og at man godt kan være glad, samtidig med at man savner og er ked af det.

Bagerste side i bogen
med gode råd

Evaluering- I samarbejde med Center For Pårørendeinddragelse (CEPI)

- Spørgeskemaer til de sundhedsprofessionelle I starten og efter ½ år
- Spørgeskemaer til de pårørende
- Interviewundersøgelser af personalet
- 1 fokusgruppeinterview af personale på en afdeling
- 2 kandidatspecialer: Signe Seegert (AU) og Emma Sandberg Nautrup (SDU)

Center for Pårørendeinddragelse, CEPI i Region Syddanmark

Evaluering

Personalets erfaringer med Knirke

- Det gør det lettere for personalet at inddrage børnene når de kan udlevere Knirke
- Projekt Mindebamse har gjort personalet mere opmærksomme på at der måske er børn i familien selvom de ikke er med på afdelingen
- Knirke giver børnene et sprog for døden – og kan dermed være med til at forebygge komplekse sorgprocesser
- Knirke bryder tabuet: den skaber både rum og kontekst til at tale med børnene om døden

Evaluering

Familiernes erfaringer med Knirke

- Giver et sprog for noget, der ellers er svært at tale om
- Skaber tryghed for barnet
- Imødekommer et vigtigt behov i afskedsprocessen
- Hjælper barnet til at turde være omkring den døende
- Giver forståelse for, hvorfor den døende så ud, som han/hun gjorde
- Får børnene til at føle sig set, hørt og inddraget i afskeden

familie til et barn

"når hun savner farfar tager hun fat i Knirke og snakker om ham med bamsen"

Familiernes evaluering

- Bamsen bidrog med tryghed
- bogen bidrog til forståelse
- Bogen blev brugt af lærerne i skolen til at fortælle om det der er sket
- Det gjorde døden mindre skræmmende hvilket er forudsætningerne for at barnet kunne inddrages
- Gav ro til forældrene at der var faglig støtte i det de gør
- Kan tilpasses børn i forskellige aldre

Projekt Mindebamse i fremtiden

- Vi ønsker at udbrede projektet landsdækkende – så alle børn får mulighed for at få støtte, når de skal tage afsked
- Vi vil fortsat udvikle materialer, der hjælper børn, familier og fagpersoner til at tale om døden
- Vi arbejder på at finde en fast fondspartner, der vil være med til at sikre projektets varige forankring
- Vores vision er, at Projekt Mindebamse bliver lige så kendt og udbredt som TrygFondens Krammebamse – men med særligt fokus på børn i sorg

Vil I vide mere?

Om Knirke universet: [KNIRKE - Børnebøger til samtaler om liv og død](#)

Om et andet projekt med Knirkeuniverset der er med til at sætte døden på dagsordenen blandt børn: [Knirkekufferten - Det Nationale Sorgcenter](#)

Om historien bag projektet: [Ni-årig datter inspirerede lokal sygeplejerske: Bamse vil hjælpe børn med at sige farvel til døende | hsfo.dk](#)

Vil du læse Knirke og Bjørn tager afsked? [Knirke & Bjørn tager afsked af Julie Døssing Frost, Josephine Kyhn](#) (den kan også lånes på e-reolen)

"Vil I med på rejsen?"

Sammen kan vi give børn tryghed, håb og et
kærligt minde, når de skal tage afsked

Las os give Projekt Mindebamse vinger